

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 424/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. S., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. A., B., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1, 4 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 32 ods. 4, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj porušenie práv svojich detí podľa čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 5, čl. 9 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14 ods. 2, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, a práva podľa čl. 6 „Dohovoru o výkone práv detí“ rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 32/2011 z 5. apríla 2011 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 28 P/236/2010 z 23. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. S. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júla 2011 doručená sťažnosť Ing. M. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1, 4 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 32 ods. 4, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), „čl. 6 Dohovoru o výkone práv detí“, ako aj porušenie práv svojich detí podľa čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 5, čl. 9 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14 ods. 2, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoP 32/2011 z 5. apríla 2011 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 P/236/2010 z 23. septembra 2010 a postupom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave v konaní o zrušení výchovného opatrenia.

Sťažovateľ sa domnieva, že uvedenými rozhodnutiami boli porušené jeho uvedené práva, pretože *«odvolací súd odôvodnil potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa tým, že výchovné opatrenie je účelné len vtedy ak obaja rodičia spolupracujú, avšak podľa jeho predpokladov táto spolupráca neexistuje. Podľa názoru súdu, pod spoluprácou pritom nerozumie iba faktickú účasť na stretnutiach, ale aktívnu spoluprácu s poukazom na svoj názor, že výchovné opatrenie neplní svoj účel a jeho zrušenie má cieľ priniesť stabilizáciu v rodine. Súd apeluje, aby si rozpory vysporiadali výhradne medzi sebou a neprenášali ich na maloleté deti. ...*

Súd na rovnakej strane odôvodnenia rozsudku cituje § 37 ods. 6 zák. o rodine „Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel“. Je celkom zrejmé, a z odôvodnenia rozsudku táto skutočnosť jasne vyplýva, že výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel. Je teda scestné a základné práva sťažovateľa popierajúce také rozhodnutie, ktoré miesto správneho

použitia ustanovenia § 37 ods. 6 zákona o rodine, ktoré by zabezpečilo právo sťažovateľa ako rodiča podieľať sa v najširšej možnej primeranej miere na výchove vlastných detí, negoval v zákone slovo splnilo na slovo nesplnilo. Samotné rozhodnutie súdu pritom nemá prednosť pred zákonom, preto súdu nič neumožňuje upraviť zákon momentálnym potrebám a názorom odvolacieho súdu...

Konaním súdu... došlo aj k Rodovej diskriminácii sťažovateľa a Diskriminácii maloletých detí. Porušenie zákona potvrdilo aj Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny dňa 10. a 15. 6. 2011 č. k. AA/2011/10032...

Tvrdenie odvolacieho súdu „...výchovné opatrenie neplní svoj účel, jeho realizácia nie je v záujme maloletých detí...“, bez akéhokoľvek šetrenia pomerov je dôkazom o konaní súdu, ktorý tradične na základe zvyklostí minulého režimu zveruje deti matke, pretrháva citové putá maloletých detí k otcovi, pod zámienkou ochrany súrodeneckých vzťahov absolútne ignoruje rodičovské vzťahy k otcovi ako aj starým rodičom a snaží sa vytvoriť štandardnú neplnohodnotnú rodinu, kde otca nahrádza stará matka a najnovší partner matky maloletých detí.

Odvolací súd sa nevyjadruje ku konaniu prvostupňového súdu, ktorý neprípustné pri svojom rozhodovaní nahrádza časť textu z § 37 ods. 6 zákona o rodine „Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel.“ za časť textu z § 15 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.»

Sťažovateľ ďalej uvádza, že „Odvolací súd prehliada porušovanie zákona ÚPSVaR Ba, ktorý... vo všetkých konaniach, kde je maloletým deťom S. ustanovený za kolízneho opatrovníka do dnešného dňa nevykonal šetrenie rodinných a sociálnych pomerov a neposkytol súdu informácie pre spravodlivé posúdenie vecí, čím nesplnil svoju zákonnú povinnosť podľa § 20 zákona č. 305/2005 Z. z...“.

Sťažovateľ pritom podrobne poukazuje na súvisiace zdĺhavé konanie a namieta, že okresný súd „v období od 1. 7. 2010 dodnes, kedy rodičia zabezpečujú starostlivosť formou osobnej starostlivosti a styku v dvojtyždňových cykloch so striedaním po dvoch a dvanástich dňoch nekonal..., resp. „Nekonaním v konaniach OS Ba II 28 P/205/2010 a 28 P/211/2010 a nerozhodnutím vo veci po dobu 12 mesiacov dochádza k porušovaniu ústavného práva

sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR“, a tvrdí, že jeho maloleté deti sú matkou ponižované a fyzicky trestané a okresný súd neposkytol maloletým zákonnú ochranu pred neznesiteľnými podmienkami spôsobovanými zásahmi rodiny matky. Pritom k tomu cituje judikatúru Ústavného súdu Českej republiky a niektoré ustanovenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ktoré neboli v jeho prípade dodržané.

Obdobne poukazuje na to, že *«KS Ba svojim nešetrením, nevykonaním ďalších dôkazov a štandardným rozhodnutím „od stola“, t. j. potvrdením rozsudku okresného súdu a rozhodnutím bez pojednávania tak nenadobudol žiadne poznatky o uvedenom konaní prvostupňového súdu v konaní o zrušení výchovného opatrenia, kde opakovane súd postupuje diskriminačné a nespravodlivo voči maloletým deťom a sťažovateľovi a nenadobudol informáciu, že opakovane matka blokuje uzatvorenie dohody o rovnocennom styku, uzurpujúc si maloleté deti ako majetok a rukojemníkov na vydieranie sťažovateľa»*.

Sťažovateľ ústavný súd žiada, *„aby pri prešetrovaní sťažnosti postupovali v súlade s EU smernicou 97/80/ES“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Ing. M. S. upravené v čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a ods. 2, čl. 19 ods. 1, čl. 41 ods. 1 a ods. 4 Ústavy... postupom KS Ba v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 32/2011 (rozhodnutím č. k 11 CoP 32/2011 - 36 z 5. 4. 2011) porušené bolo.

Základné právo Ing. M. S. upravené v čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a ods. 2, čl. 13, čl. 19 ods. 1, čl. 41 ods. 1 a ods. 4, čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy ... a práva podľa medzinárodných dohovorov čl. 6 ods. 1 Dohovoru ... čl. 32 ods. 4, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny ..., čl. 6 Dohovoru a práva maloletých detí podľa čl. 2 ods. 1 a ods. 2, čl. 3 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, čl. 5, čl. 9 ods. 1 a ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a ods. 2, čl. 18 ods. 1 a ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom OS Ba II v konaní vedenom pod sp. zn. 28 P/236/2010-22 porušené boli.

Základné právo Ing. M. S. upravené v čl. 12 ods. 1 a ods. 2, čl. 13, čl. 41 ods. 1 a ods. 2 Ústavy... a práva podľa medzinárodných dohovorov čl. 6 ods. 1 Dohovoru... čl. 32 ods. 4, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny..., čl. 6 Dohovoru a práva maloletých detí podľa čl. 2 ods. 1 a ods. 2, čl. 3 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, čl. 5, čl. 9 ods. 1 a ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a ods. 2, čl. 18 ods. 1 a ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom ÚPSVaR Ba. v konaní vedenom na OS Ba II pod sp. zn. 28 P/236/2010 a na KS Ba sp. zn. 11 CoP 32/2011 porušené boli.

2. Rozhodnutie KS Ba č. k 11 CoP 32/2011 - 36 z 5. 4. 2011 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. OS Ba II ukladá, aby vo veci konal tak, aby k ďalšiemu porušovaniu základných práv podľa čl. 12 ods. 1 ods. 2 a ods. 4, čl. 13, čl. 19 ods. 1 a ods. 2, čl. 41 ods. 1 a ods. 4, čl. 42 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa v konaných týkajúcich sa maloletých detí S. už nedochádzalo a ukladá obnoviť stav pred porušením základného práva a nariadiť návrat maloletých detí do miesta trvalého bydliska na...

4. Ing. M. S. priznáva trovy konania / právneho zastúpenia 294,84 € ktoré je KS Ba povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“.

Sťažovateľ v závere sťažnosti tiež žiada, aby ústavný súd vec prerokoval prednostne a v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhol odloženie vykonateľnosti rozhodnutia krajského súdu, pretože „nezabezpečením rovnocenného styku maloletých detí s otcom a starými rodičmi by vznikla maloletým deťom a sťažovateľovi nenapraviteľná a neprimerane väčšia ujma, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia namietaného čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1, 4 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 32 ods. 4, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 listiny, práva podľa čl. 6 „Dohovoru o výkone práv detí“ (ústavný súd nevie, aký dohovor má sťažovateľ na mysli, pretože ho bližšie nešpecifikuje, pozn.), ako aj porušenie práv svojich detí podľa čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 3 ods. 1, 2 a 3, čl. 5, čl. 9 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 14 ods. 2, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 27 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 CoP 32/2011 z 5. apríla 2011 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28 P/236/2010 z 23. septembra 2010.

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy, listiny a práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28 P/236/2010 z 23. septembra 2010 a postupom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave (ďalej len „kolízny opatrovník“) v tomto konaní

Z článku 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

V danom prípade mohol sťažovateľ namietať porušenie svojich základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom okresného súdu (aj postupom kolízneho opatrovníka) odvolaním (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 186/06).

Súčasne sťažnosť sťažovateľa na postup kolízneho opatrovníka v tejto veci riešilo osobitne aj Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, ktoré prijalo opatrenia na nápravu a uložilo kolíznemu opatrovníkovi odstrániť zistené nedostatky v spisovej dokumentácii maloletých detí, tak ako ich namietal sťažovateľ.

2. Sťažovateľ ďalej namietal, že postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 11 CoP 32/2011 z 5. apríla 2011, ktorý nenariadil pojednávanie a nevypočul jeho maloleté deti (aj predtým okresného súdu, ktorý nevypočul svedkov), mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Krajský súd *„neumožnil spravodlivé rozhodnutie vo veci, kde v prípade šetrenia by zistil aktuálny skutkový stav“*, ktorý je v súčasnosti jednoznačne v prospech matky maloletých detí.

Sťažovateľ tiež nesúhlasí s tvrdením krajského súdu, že na jednej strane v odôvodnení sám *„priznáva, že výchovné opatrenie neplní svoj účel, výrokom však upravil práva v rozpore...“* s § 37 ods. 6 zákona o rodine, *„ktorý by mal čo i len najmenšiu oporu v právnych predpisoch...“*.

Sťažovateľ rozhodnutie krajského súdu považoval za neodôvodnené, porušujúce jeho označené základné práva podľa ústavy, dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa a aj preto, že krajský súd sa nevyjadril ku konaniu okresného súdu ani k preskúmaniu pomerov kolíznym opatrovníkom, a preto konaním tohto súdu došlo aj k *„Rodovej diskriminácii sťažovateľa a Diskriminácii maloletých detí“*.

Ústavný súd považoval za potrebné najprv poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok

porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie vo veciach starostlivosti o maloletých patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (obdobne napr. IV. ÚS 271/08 a IV. ÚS 70/2010). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich garantovaných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Ústavný súd zistil, že závery krajského súdu (ako aj okresného súdu) vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa zrušenia výchovného opatrenia sú primerane odôvodnené a nemožno ich v žiadnom prípade považovať za arbitrárne, a preto sú podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a legitímne.

Okresný súd v napadnutom konaní zrušil výchovné opatrenie uložené maloletým deťom M. S. a K. S. a rodičom maloletých detí (teda aj sťažovateľovi) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28 P/173/2010 z 8. júla 2009 – podrobenie sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení, a to v Centre výchovnej a psychologickkej prevencie v B. (ďalej len „centrum výchovnej a psychologickkej prevencie“). Tomuto zrušeniu výchovného opatrenia predchádzalo rozhodnutie okresného súdu z 26. júla 2010, ktorým bolo začaté toto konanie, a v ňom bolo poukázané na správu z centra výchovnej a psychologickkej prevencie z 5. marca 2010, v ktorej je uvedené, že v súčasnosti nie je možné zmierniť napätie medzi oboma rodičmi. Rodičia nie sú prístupní ku vzájomnej komunikácii, nepočúvajú sa navzájom, neboli ochotní pristúpiť ani na čiastočné dohody. Okresný súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky detí, sťažovateľa, kolízneho opatrovníka a maloletých detí. Na základe správy centra výchovnej a psychologickkej prevencie považoval súd aj bez vykonania ďalších dôkazov skutkový stav za dostatočne preukázaný, keďže z nej vyplynulo, že aj keď rodičia pravidelne navštevovali dohodnuté stretnutia v ich inštitúcii, pre ich nezmieriteľné konfliktné postoje nebolo možné dospieť ku vzájomnej dohode.

Krajský súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a v podstatnom uviedol, že *„výchovné opatrenie je účelné len vtedy ak obaja rodičia spolupracujú, avšak v danom prípade táto spolupráca neexistuje. Pod spoluprácou pritom nemožno rozumieť iba faktickú účasť na stretnutiach v Centre výchovnej a psychologickkej prevencie, ale aktívnu spoluprácu, to znamená aj konanie v intenciách vyplývajúcich zo záverov psychologických pohovorov.“*

Krajský súd konštatoval, že uložené výchovné opatrenie „*neplní svoj účel, jeho ďalšia realizácia nie je v záujme maloletých detí nakoľko bez jeho zrušenia nie je možné pokračovať v ďalších konaniach, ktorých meritórne skončenie má za cieľ priniesť stabilizáciu v rodine a tým aj eliminovanie traumatizujúcich následkov konania rodičov na maloleté deti. Súd apeluje na rodičov, aby si svoje vzájomné rozpory vysporiadali výhradne medzi sebou a neprenášali ich na maloleté deti.*

Odvolaací súd vzhľadom na uvedené rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.), pričom plne odkazuje na dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.)... “ (tieto sú podrobne rozvedené na strane 2 až 4 rozsudku okresného súdu sp. zn. 28 P/236/2010 z 23. septembra 2010, pozn.).

Vychádzajúc z námietok sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že krajský súd v konaní o zrušení uloženého výchovného opatrenia vysvetlil, prečo neplnilo svoj účel. Uloženie povinnosti maloletým deťom a jeho rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach bolo zrušené z dôvodu, že všeobecným súdom sa javilo, že výchovné opatrenie by nesplnilo svoj účel najmä pre správanie oboch rodičov a bez jeho zrušenia nie je možné pokračovať v ďalších konaniach, ktorých meritórne skončenie má za cieľ priniesť stabilizáciu v rodine, a tým aj eliminovanie traumatizujúcich následkov konania rodičov na maloleté deti. Iný pohľad sťažovateľa na danú vec nemôže vytvárať podľa názoru ústavného súdu dostatočný základ na to, aby mohli byť citované závery krajského súdu označené ako nesúladne s obsahom sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom, ani s obsahom práv garantovaných Dohovorom o právach dieťaťa.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd považuje závery vyjadrené v rozsudku krajského súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľné a legitímne a ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu, námietkami sťažovateľa a obsahom základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj s obsahom práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa napadnutého rozsudku krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K námietke sťažovateľa, že v konaní mu bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu, že krajský súd nenariadil pojednávanie a rozhodol bez vypočutia sťažovateľa a jeho maloletých detí, ústavný súd poznamenáva, že táto skutočnosť je aj dovolacím dôvodom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (pozri I. ÚS 136/08 a v ňom citovanú judikatúru ústavného súdu)

Z obsahu sťažnosti však nevyplýva, či sťažovateľ využil možnosť podania opravného prostriedku, ktorý mu Občiansky súdny poriadok poskytuje na ochranu jeho základných práv. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ vo vzťahu k napádanému rozsudku krajského súdu disponoval dostupným a účinným prostriedkom nápravy v záujme účinnej ochrany jeho základných práv priamo v konaní pred všeobecnými súdmi podľa tretej hlavy štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku, preto vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že na posúdenie predmetnej časti sťažnosti sťažovateľa nie je daná jeho právomoc (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a preto sťažnosť v tejto časti z tohto dôvodu odmietol.

4. Pokiaľ ide o ďalšiu časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv a základných práv maloletých detí zaručených Dohovorom o právach dieťaťa, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť neobsahuje jasný návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), vymedzený presne, určito a zrozumiteľne a takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci.

Sťažovateľ v ňom žiada vysloviť, že v konaní pred okresným súdom a krajským súdom došlo k porušeniu „*práv jeho maloletých detí alebo aj dieťaťa*“, ale súčasne ústavnému súdu navrhuje, aby uložil okresnému súdu konať tak, aby k ďalšiemu

porušovaní základných práv podľa Dohovoru o právach dieťaťa v iných konaniach týkajúcich sa „*maloletých detí S.*“ už nedochádzalo, a žiada, aby ústavný súd nariadil návrat maloletých detí do miesta trvalého bydliska.

Vychádzajúc z uvedeného je teda zrejmé, že petit sťažnosti je neurčitý a nejasný a okrem toho, že sťažovateľ nešpecifikoval konania vedené pred okresným súdom v sťažnosti, v ktorých malo dôjsť k porušeniu práv, vecne ani nekonkretizoval dôvody, akým spôsobom by malo dôjsť zo strany porušovateľov k zásahom do obsahu jednotlivých uvedených práv „*detí*“ zaručených Dohovorom o právach dieťaťa. Takisto žiadal vydať také rozhodnutie (návrh na nariadenie návratu maloletých detí), na ktoré rozhodnutie nemá ústavný súd právomoc.

Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľa k namietanému porušeniu viacerých článkov Dohovoru o právach dieťaťa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (m. m. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 194/09).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (obdobne II. ÚS 117/05). Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa odmietol jeho sťažnosť v tejto časti už pri

jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (obdobne napr. III. ÚS 334/09, III. ÚS 305/2010).

5. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti napokon namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaniach sp. zn. 28 P/205/2010 a sp. zn. 28 P/211/2010 vedených okresným súdom. Ústavný súd konštatuje, že ani v tejto časti sťažnosť neobsahuje zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti, pretože jej odôvodnenie tiež nevyúsťuje do návrhu na rozhodnutie, a navyše sťažovateľ ústavnému súdu nepreukázal a ani netvrdil, že by využil prostriedok nápravy podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, t. j., že podal sťažnosť na prietahy orgánu správy súdov, ako to vyžaduje § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho návrhmi uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2011